

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Lietuvos edukologijos universiteto
ISTORIJOS IR ANGLŲ KALBOS PEDAGOGIKA
STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: prof. dr. Vygantas Vareikis

Grupės nariai: mokytoja ekspertė Tatjana Kriliuvienė

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Istorijos ir anglų kalbos pedagogika
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis (šaka)	Pedagogika (X100) (Dalyko pedagogika (X130))
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	nuolatinė (4 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	240 ECTS kreditai
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Dalyko pedagogikos, istorijos ir anglų kalbos bakalauras, pedagogas

TURINYS

I. ĮŽANGA.....	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai.....	4
2.2. Programos sandara.....	6
2.3. Personalias	9
2.4. Materialieji ištekliai.....	10
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	12
2.6. Programos vadyba	14
III. REKOMENDACIJOS	16
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	17

I. IŽANGA

Ketinamą vykdyti universitetinių studijų pirmosios pakopos programą *Istorijos ir anglų kalbos pedagogika* (toliau – Programa), kurią numato įgyvendinti Lietuvos edukologijos universitetas (toliau – LEU), vertino Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) sudaryta ekspertų grupė. Grupės darbą koordinavo ir jos vizito į LEU metu dalyvavo SKVC vyriausioji specialistė Aušra Leskauskaitė. Išorinio vertinimo tikslas – atlikti studijų programos kokybės analizę bei pateikti rekomendacijas studijų programai tobulinti. Vertinant Programą buvo remiamasi LEU pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu (toliau – Aprašas) ir 2015 m. vasario 18 d. vykusio ekspertų vizito į LEU rezultatais.

Programos aprašas su priedais ekspertų grupės nariams buvo pateiktas 2015 metų sausio 28 dieną. Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo ketinamos vykdyti studijų programos aprašo ir jos priedų nagrinėjimo. Programą vertinant vadovautasi universitetines studijas reglamentuojančiais įstatymais ir kitais normatyviniais teisės aktais, Pedagogų rengimo reglamentu, Mokytojų profesinės kompetencijos aprašu, SKVC direktoriaus 2013 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-23 patvirtinta *Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodika* (toliau – Metodika) bei kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

2015 m. vasario 18 d. vyko ekspertų grupės vizitas į LEU Istorijos fakultetą, kur ekspertai susitiko su dviejų fakultetų – Istorijos ir Filologijos – administracija, Programos aprašo grupės rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais partneriais, susipažino su fakulteto materialine baze (auditorijomis, biblioteka etc.). Vizito pabaigoje LEU administracijos atstovai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinimais.

2015 m. kovo 3 dieną ekspertų grupė parengė galutines Programos vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Pateiktos vertinti ketinamos vykdyti studijų programos *Istorijos ir anglų kalbos pedagogika* tikslas yra suformuluotas remiantis Vakarų Europoje pasiteisinsiu ir kai kuriose Lietuvos mokyklose realizuojamu integruoto dalyko ir užsienio kalbos mokymo (toliau – IDUKM) metodu. Programos tikslas – „parengti kvalifikuotą istorijos ir anglų kalbos pedagogą, gebantį mokyti istorijos ir anglų kalbos integruotu būdu (IDUKM metodu), istorijos lietuvių ir anglų kalba bei anglų kalbos formalaus ir neformalaus ugdymo įstaigose“ yra aiškus bei akademiškai pagrįstas.

Programa integruoja tris dalykus – istoriją, anglų kalbą ir pedagogiką. Ar įmanoma per ketverius studijų metus, kaip rašo Programos rengėjai, „*parengti kvalifikuotą istorijos ir anglų kalbos pedagogą*“? Nors į šį klausimą be praktinio Programos realizavimo hipotetiškai atsakyti yra sunku, dviejų dalykų pedagogo rengimas numatytas Pedagogų rengimo reglamente (2012-12-12 Nr. V-1742). Programoje išsamiai pademonstruojamas IDUKM metodo realizavimas. Verta pažymėti, jog ne tik anglų kalbos, bet ir kai kurie istorijos studijų krypties dalykai bus dėstomi anglų kalba (7 dalykai iš 17 (Aprašas, p. 13–14)). Pastebimas Programos rengėjų siekis iš esmės atsižvelgti į 2014 metais išsakytas SKVC ekspertų pastabas, kuomet anglų kalba nebuvo numatytas dėstyti nei vienas istorijos studijų krypties dalykas.

Programos tikslas atitinka *Dublino aprašuose* numatytą lygmenį, pagal kurį pirmoji studijų pakopa grindžiama labiau bendruoju universitetiniu išsilavinimu. Numatyti net dvylika Programos studijų rezultatų (Aprašas, p. 4), iš kurių 11-tas („*gebės planuoti savo laiką, atliekant užduotis, pasirinkti prioritetus ir tinkamus veiklos metodus <...>*“) ir 12-tas („*ugdysis nuostatą puoselėti savo asmeninę ir kolektyvinę tapatybę <...>*“) yra kiek bendro pobūdžio. Nėra iki galo aišku, kas yra tos tapatybės. Pirmajame ir antrajame studijų rezultatuose yra teigiama, kad studentai greta istorijos politinių, socialinių ir kultūrinių procesų išmanys ir ekonominius procesus. Tačiau istorijos studijų dalykų aprašuose nėra daug dėmesio skiriama ekonominiams procesams, nedėstomas joks ekonomikos mokslų kursas, tad studijų rezultatuose vartojamas terminas nėra tikslus. Vienas svarbiausių – trečiasis studijų rezultatas, pagal kurį Programą baigę absolventai gebės vartoti anglų kalbą C1 lygiu pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis visomis keturiomis kalbinės veikos formomis, yra nelengvai realizuojamas, nes nors Programos turinys iš esmės atitinka studijų rezultatą, tam prielaidų kol kas nesudaro stojimo sąlygos (žr. „*Studijų eiga ir jos vertinimas*“). Kita vertus, Programos rengėjų siekis stengtis, kad būtų pakeistos stojimo sąlygos yra pagirtinas (Aprašas, p. 25).

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai iš esmės koreliuoja tarpusavyje. Esminis klausimas dėl Programos absolventų gebėjimo istorijos mokytis anglų kalba, kaip deklaruojama Programos studijų tikslu ir studijų rezultatuose, yra išsprendžiamas numačius į Programą įtraukti septynis istorijos krypties dalykus anglų kalba, parengiant ir pristatant baigiamąjį bakalaurinį darbą anglų kalba. Tačiau kyla klausimas, ar istorijos dalykai *Europos proistorė, Antikos istorija (VIII a. pr. Kr.–V a.)* jau pirmame semest্রে gali būti dėstomi anglų kalba, nes stojimo į Programą sąlygos nereikalauja tikrinti užsienio kalbos žinių bei gebėjimų, ir gali būti, kad studentai bus nevienodai pasirengę. Atkreiptinas dėmesys ir į ribotą skaičių pateiktos literatūros anglų kalba kai kurių dalykų aprašuose (pvz. istorijos studijų krypties dalyko *Antikos istorija (VIII a. pr. Kr.–V a.)* apraše iš 6 pagrindinės literatūros sąrašė

nurodytų šaltinių anglų kalba visi yra prieinami tik 1 egzemplioriumi). Pažymėtina, kad kai kuriuose dalykų aprašuose numatomi rezultatai nevysiškai sutampa su bendrais Programos studijų rezultatais (pvz. *Vidurinių amžių istorija*, 1 Programos studijų rezultatas).

Programos poreikis yra pagrindžiamas net keturiuose puslapiuose (Aprašas, p. 9–12). Kaip matyti iš Aprašo ir po susitikimų LEU, su IDUKM mokymo galimybes reglamentuojančiais dokumentais Programos rengėjai yra gerai susipažinę ir jais vadovaujasi. Bendrojo lavinimo mokyklose egzistuoja pedagogų krūvio problema, tad įgytas gretutinių studijų krypties (anglų kalbos) kvalifikacinis laipsnis galėtų išplėsti galimybes suformuoti visą mokytojo pedagoginį krūvį. Tikėtina, kad tokios programos absolventai turėtų galimybę integruotai mokytis istorijos ir anglų kalbos iš emigracijos grįžusių lietuvių vaikus, užsienio piliečių, gyvenančių Lietuvoje, vaikus, teikti švietimo paslaugas užsienyje esantiems tautiečiams ir pan. Programos, kurios vykdymas būtų grindžiamas IDUKM, atsiradimas būtų logiškas ir šiuolaikinės Europos švietimo kontekste, kai mokytojai neapsiriboja vienu dalyku ir kur integruotas mokymas vertinamas labai palankiai. Į tai susitikimo LEU metu atkreipė dėmesį ir socialiniai partneriai, kurie apie tokio mokymo galimybes žino iš įvairių projektų.

Nors Programos apraše rašoma, kad 2011–2012 m. m. 89,6 proc. mokinių rinkosi mokytis anglų kalbos, kad „mokiniam istorija ir anglų kalba yra tarp geidžiamiausių bendrojo lavinimo dalykų“, kad „IDUKM gali „būti ypač reikšmingas ES siekiant savo kalbų mokymosi tikslų“ (Aprašas, p. 9–10), Programos apraše pasigendama realaus anglų kalbos bei istorijos mokytojų poreikio Lietuvos mokyklose tyrimo.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. *Istorijos ir anglų kalbos pedagogikos* bakalauro studijų programos tikslas yra suformuotas logiškai ir aiškiai.
2. Pateiktos *Istorijos ir anglų kalbos pedagogikos* logika seka europinio švietimo sistemos ir IDUKM metodikos pavyzdžiais.
3. Programos tikslas ir numatomi dvylika studijų rezultatų iš esmės tinkamai koreliuoja tarpusavyje.
4. Esminių srities silpnybių nėra, gal tik reikėtų detaliau iširti anglų kalbos bei istorijos mokytojų poreikį Lietuvos mokyklose, pakoreguoti kai kuriuos asmeninių gebėjimų rezultatus (pvz. 11, 12) pagal programos specifiką.

2.2. Programos sandara

Programos sandara grindžiama *Pedagogų rengimo reglamento* (2012-12-12 Nr. V-1742)) bei *Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo* (2010-04-09 Nr. V-501) reikalavimais. Programą sudaro tokio pobūdžio

programoms įprastas 240 kreditų skaičius. Iš jų teorinėms pedagoginėms studijoms skiriama 30 kreditų, pedagoginėms praktikoms – 30 kreditų, pagrindinei studijų kryptčiai (istorijai) – 90 kreditų, gretutinei studijų kryptčiai (anglų kalbai) – 90 kreditų. Į studijų programą logiškai integruotos praktikos (*Istorinė praktika I, Istorinė praktika II, Pedagogo asistento praktika, Savarankiška pedagoginė praktika, Pedagoginė praktika globojant mentoriui*) (36 kreditai), vienas kursinis darbas ir du bakalauro baigiamieji darbai. Kiek pastebimas netolygumas, nes Pedagoginėms praktikos yra skiriami 30 kreditų, tuo tarpu dalykinėms (istorijos) tik 6 kreditai. Programos sandara atitinka formaliuosius reikalavimus, studijuojamų dalykų rezultatai iš esmės susieti su studijų programos rezultatais.

Siekiant įgyvendinti Programą, kurioje yra istorijos ir anglų kalbos dalykai ir suteikti pedagogo kvalifikaciją, visi ketinamos vykdyti studijų programos dalykai yra privalomi, tad studentai neturi galimybės rinktis laisvai pasirenkamus dalykus, tačiau tokie yra formalūs reikalavimai dviejų mokomųjų dalykų pedagogus rengiančioms programoms.

Konstatuotina, jog istorijos dalykų aprašai yra pateikti pagal vieningą standartą, daugumoje jų yra pateikta naujausia literatūra, bet ne visuose (pvz. dalykų *Lietuvos istorija (XIX a.), Lietuvos istorija (XX a.), Didžiosios Britanijos ir JAV šalities, Modernioji XX a. istorija* aprašuose trūksta kokybiškos literatūros anglų kalba (o ji tikrai egzistuoja)). Kai kuriuose dalykų aprašuose yra pateikta negausi ar kiek pasenusi literatūra (pvz. *Istorinė praktika I, Istorinė praktika II*). Dalyko *Lietuvos diplomatijos istorija 1918–1940 m.* literatūros sąrašas galėtų būti kokybiškesnis (dominuoja su Skandinavijos diplomatija susijusi literatūra; nėra fundamentalių V. Žalio darbų; net 12 valandų yra skiriama diplomatijos istoriografijai). Programoje dominuoja tokie istorijos krypties dalykai, kurie suteikia bazinį bakalauro išsilavinimą (pastebima gana nuosekli Lietuvos ir pasaulinės istorijos dėstymo (Proistorė – Antika – Viduramžiai – Naujieji laikai – Modernieji laikai) seka, tačiau vienas specializuotas kursas (*Lietuvos diplomatijos istorija 1918–1940 m.*) išskrenta iš bendro konteksto. Programos rengėjai logiškai nepaaiškino, kodėl buvo pasirinktas būtent šis kursas, kodėl jam buvo skirti tik trys kreditai, kai kiti istoriniai kursai turi po šešis. Vertėtų apsvarstyti galimybę šį dalyką pakeisti į dalyką *Lietuvos užsienio politikos istorija*. Taip pat iš konteksto (gerąja prasme) iškrenta labai sofistikuotas, keliantis ne bakalauro, bet magistro studijų lygmens problemas, koncepcijas ir teorijas *Naujųjų laikų istorijos (XVI–XVIII a.)* dalykas, kuris neišlaiko koreliacinės sekos su *Vidurinių amžių istorijos (V–XV a.)* ir su *Moderniosios XIX a. istorijos* dalykais. Sutinkame, kad mokyti reikia problemiška, tačiau bakalaurams čia keliami uždaviniai gali būti per sunkūs. Kurso *Didžiosios Britanijos ir JAV šalities* apraše dalyko tikslas įvardintas netinkamai (siekiama lyginti įvairius reiškinius angliakalbėse šalyse ir Lietuvoje (?), dalyko temos neapima svarbių naujausių procesų, o kai

kurios temos yra neesminės (pvz. Šiaurės Amerikos indėnai įvairiais istoriniais periodais), vos 3 akademinės valandos yra skiriamos dabartinei JAV politikai ir kultūrai.

Pedagogo asistento, pedagoginė praktika globojant mentoriui ir savarankiška pedagoginė praktika numatoma vykdyti anglų ir lietuvių kalbomis. Tai aukštas siekis, tačiau kyla nuogąstavimų susidurti su kliūtimis, nes mokyklose nėra pakankamai parengtų dviejų dalykų mentorių ir praktikos atlikimo mechanizmas vis dar nėra aiškus.

Kadangi į vertinimą programą integruoti du mokomieji dalykai, ekspertai atkreipė dėmesį į gretutinės studijų krypties (anglų kalbos) dalykų ryšį su istorija. Iš Programos dalykų aprašų akivaizdu, kad dalykai *Akademinis rašymas: mokslinis istorinis tekstas (anglų k.)* („...Gebėjimai rašyti straipsnio recenziją ugdomi, pasirenkant publicistinį arba mokslinį straipsnį pagal specialybės interesus“) bei *Akademinis skaitymas: istorinių tekstų analizė (anglų k.)* („Studentai skaito ir analizuoja autentiška anglų kalba parašytus istorinius tekstus, apimančius įvairius laikotarpius, diskutuoja gilindami istorines ir plėtodami anglų kalbos žinias. Analizuojamų tekstų tipai: mokslo populiarinimo straipsniai, moksliniai straipsniai, anotacijos, recenzijos, mokslo/tiriamieji darbai. Studentai turi galimybę patys pasirinkti tekstus analizei <...> vartodami tinkamą terminologiją ir taisyklingas gramatines struktūras“) (abu dėstomi dėst. E. Petronienės) turi tiesioginį ryšį su pagrindinės studijų krypties (istorija) dalykais. Dauguma anglų kalbos gebėjimams ugdyti skirtų dalykų aprašų parengti kokybiškai.

Labai svarbus dalykas, leidžiantis pademonstruoti per visus studijų metus įgytus studentų gebėjimus yra *Bakalauro darbas*. Jo aprašas atskleidžia šios Programos specifiką, istorijos ir anglų kalbos gebėjimai bus integruojami rengiant istorijos srities darbą anglų kalba, o lietuvių kalba bus parengta išplėstinė santrauka. Programos rengėjai atsižvelgė į 2014 m. SKVC ekspertų pastabas (norint įgyvendinti tokio pobūdžio studijų programos tikslą ir numatomus rezultatus, tokius kaip „gebės kurti struktūruotą tekstą lietuvių ir anglų kalba Lietuvos bei Pasaulio istorijos temomis ir pateikti jį tikslinėms visuomenės grupėms (...), gebės vartoti anglų kalbą C1 lygiu (...) visomis keturiomis kalbinės veiklos formomis (klausymas, skaitymas, rašymas ir kalbėjimas)“, būtina parengti <...> visą baigiamąjį darbą anglų kalba“) ir įvedė reikalingas korekcijas. Kadangi *Bakalauro darbų bei tyrimo projektų rengimo ir gynimo metodiniai nurodymai (Reglamentas)* šiai Programai nėra parengti, tad kol kas dar nėra aiški darbų temų pasirinkimo, reikalavimų darbų rengimui ir gynimo anglų kalba procedūra.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. Studijų programos apimtis bei turinys iš esmės yra pakankami studijų rezultatams pasiekti.

2. Programos sandaros stiprybė laikytina ir tai, kad ji atitinka formaliuosius normatyvinius teisės aktų reikalavimus.

3. Srities silpnybė laikytinas tam tikras dalykų aprašų netolygumas, kai kurių dalykų aprašuose pateikta literatūra yra negausi ir kiek pasenusi, kai kuriuose dalykų aprašuose temos yra suformuotos nelogiškai, gali pritrūkti kai kurių istorijos dalykų studijoms reikalingos literatūros anglų kalba.

2.3. Personalas

Programą ketina realizuoti Istorijos fakulteto, Istorijos didaktikos centro, Filologijos fakulteto bei Ugdymo mokslų fakulteto dėstytojai. Numatoma, kad *Istorijos ir anglų kalbos pedagogikos* studijų programoje dirbs 31 dėstytojas: 6 profesoriai (19,3 %), 12 docentų (38,7 %), 11 lektorių (35,4 %), 2 asistentai (6,4 %) (Aprašas, p. 18). Programoje dėstančių dėstytojų kompetencija yra tinkama bakalauro studijoms realizuoti, personalas atitinka formalius teisės aktų reikalavimus.

Programos dėstytojų gyvenimo aprašymai (Priedas nr. 2) yra parengti pagal vieningus standartus, pateiktos publikacijos per paskutinius septynerius metus. Dauguma Programos dėstytojų turi didelę didaktinio darbo patirtį. Istorikai taip pat yra ir patyrę mokslininkai, publikuojantys tekstus lietuvių kalba. Tačiau iš Programoje pateiktų istorijos studijų krypties dalykų dėstytojų gyvenimo aprašymų galime pastebėti, kad metodinės veiklos rodikliai anglų kalba yra negausūs. Publikacijas nurodo dėstytojai P. Blaževičius, S. Grigaravičiūtė, J. Mardosa ir B. Šetkus. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Programos dėstytojai (G. Balčytytė-Kurtinienė, A. Birgelytė, D. Alekna ir kt.) galėtų pabandyti publikuoti mokslinius tekstus užsienio leidiniuose. Nors įvairaus lygio konferencijose pranešimus anglų kalba darė S. Grigaravičiūtė, E. Jovaiša, D. Kalesnikienė, Ž. Mačiukas, M. Nefas, R. Ragauskienė, A. Svarauskas ir B. Šetkus, dalyvavimas tarptautinėse konferencijose nėra gausus. Tarptautinio aktyvumo sferoje labiau galima išskirti T. Baranauską, P. Blaževičių, D. Burbą, J. Cibulskienę. Kita vertus, LEU esant nustatytam 700–800 val. per metus privalomam pedagoginio darbo krūviui, akademiniai padalinių pasiekimai yra pakankami.

Kaip matyti iš gyvenimo aprašymų, pateikiamų Aprašo 2 priede, Programos dėstytojai vyksta į stažuotes užsienyje. Kai kurie anglų kalbos dėstytojai turi didelę praktinio pedagoginio darbo, darbo tarptautiniuose projektuose patirtį, yra stažavęsi ir dirbę užsienio universitetuose (dėstę pagal *Erasmus* programą), kai kurie – ne vieną kartą. Istorikai yra menčiau studijavę, stažavęsi ar dalyvavę intensyviuose kalbos kursuose pagal *Erasmus*

programą. Du dėstytojai yra dėstę užsienio universitetuose pagal šią akademinę mainų programą.

2014 m. SKVC ekspertų išvadose buvo siūloma, kad šios „Programos rengėjai ir LEU administracija turėtų apsvarstyti galimybę įdarbinti dabartinei anglų kalbai tokioje programoje dėstyti žmogų, jau dėsčius istorikams, arba jauną specialistą, kuris imtųsi mokytis istorijos subtilybių ir įgytų gebėjimų dėstyti anglų kalbą istorikams. Manytina, kad taip parengtas specialistas galėtų dirbti Programoje ilgesnį laiką“. Pateiktoje Programoje šis pasiūlymas yra realizuotas (pvz. D. Žiemelio kursas anglų kalba yra įtrauktas į Programą).

Problemų gali kelti istorijos dalykų dėstytojų gyvenimo aprašymuose nurodomas anglų kalbos mokėjimo lygis. Savo anglų kalbos žinias kaip „puikias“ iš 16 vertina 3 istorijos studijų krypties dalykų dėstytojai (P. Blaževičius, Ž. Mačiukas, D. Žiemelis). Pradmenis turi 2 dėstytojai (D. Burba, M. Tamošaitis), o 11 dėstytojų savo žinias įsivertino kaip „vidutiniškas“. Darytina išvada, kad istorijos dalykų *Europos proistorė, Vidurinių amžių istorija (VI–XV a.), Naujųjų laikų (XVI–XVIII a.) istorija* dėstytojai bus pajėgūs dėstyti šiuos dalykus anglų kalba. Abejonių kiek kelia kitų istorijos studijų krypties dalykų (*Antikos istorija (VIII a. pr. Kr.–V a.), Modernioji XIX a. istorija, Lietuvos diplomatijos istorija 1918–1940 m.*) dėstytojų, turinčių tik vidutinį anglų kalbos pasirengimą, dalykų pateikimo kokybę.

Manytina, kad šioje Programoje anglų kalbą *gerai* turėtų mokėti visi istorijos krypties dėstytojai. Todėl susitikimo metu LEU su Istorijos fakulteto Dekanu bei dėstytojais buvo svarstoma galimybė istorijos dėstytojams organizuoti anglų kalbos tobulinimo kursus bei integruotų dalykų praktinius užsiėmimus.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. Programos personalo stiprybe laikytina tai, kad Programos vykdymui numatomas pasitelkti personalo skaičius ir sudėtis atitinka teisės aktų reikalavimus, o daugumos dėstytojų moksliniai tyrimai tiesiogiai susiję su dėstomu dalyku.
2. Srities silpnybe galima laikyti kai kurių dėstytojų anglų kalbos mokėjimo lygį, negausias publikacijas tarptautiniuose leidiniuose, o taip pat nepakankamą pasinaudojimą *Erasmus* mainų programa.

2.4. Materialieji ištekliai

Kaip nurodyta Apraše ir kaip teko įsitikinti ekspertams vizito į LEU metu, Istorijos ir Filologijos fakultetai turi gerai įrengtas auditorijas, pritaikytas didesniems ir mažesniems studentų srautams. Auditorijų ir vietų skaičius Programai realizuoti yra pakankamas (2 IF

amfiteatrinės auditorijos (90 ir 120 vietų) ir 9 auditorijos (23–38 vietų) akademinių grupių darbui).

Visos Istorijos fakulteto auditorijos yra aprūpintos multimedija, vienoje auditorijoje yra interaktyvi lenta, o dviejose sumontuota įranga, kuri leidžia demonstruoti vaizdo ir garso medžiagą. Istorijos didaktikos ir Lietuvos istorijos kabinetuose yra skeneriai, kompiuterinė įranga, multimedija ir pan.

Filologijos fakulteto auditorijos taip pat atitinka šiuolaikinius reikalavimus. Jos aprūpintos studijų procesui reikalinga įranga: jose įrengta stacionari multimedijos įranga, vienoje yra interaktyvi lenta, veikia belaidžio ryšio sistema, įdiegta ir naudojama virtualaus mokymosi aplinka MOODLE ir t. t. *Istorijos ir anglų kalbos pedagogikos* bakalauro studijų programos studentai galės naudotis kompiuteriais kompiuterių klasėje, studentų reikmėms skirtame kompiuterių kabinete, Humanitarų bibliotekoje, Lietuvos istorijos katedros kabinete, LEU bibliotekoje.

Vertinamai programai realizuoti pasitelkiami ir specializuotų kabinetų resursai. Apraše išsamiau aprašyti Istorijos fakulteto specializuoti kabinetai. Lietuvos istorijos kabinete sukaupti istorijos dalyko studijoms reikalingi bendrieji Lietuvos istorijos šaltiniai bei mokslo darbai įvairiomis kalbomis, daugelio istorijos mokslo leidinių komplektai. Kabinete saugomos daktaro disertacijos, studentų bakalauro ir magistro baigiamieji darbai. Istorijos didaktikos kabinetas yra vienintelis tokio pobūdžio kabinetas Lietuvoje, kuriame yra nuolat kaupiama ir sisteminama įvairi didaktinė medžiaga (Monografijų ištraukos, elektroninių straipsnių variantai (PDF) bei jų spausdintos kopijos ir kt.). Filologijos fakultete yra Mokymo ir mokymosi resursų kabinetas su mokslinės literatūros skaitykla ir fonoteka, kuri yra svarbi anglų kalbos gebėjimams ugdyti.

Lietuvos edukologijos universiteto biblioteka studentus ir dėstytojus aptarnauja centriniuose rūmuose ir II rūmuose (Humanitarų biblioteka). Apraše išsamiau atskleisti istorijos kryptiniai svarbūs resursai, kurių dauguma yra sukaupta Humanitarų bibliotekoje. Joje, kaip ir kituose LEU bibliotekos padaliniuose, yra patogi prieiga prie universiteto prenumeruojamų elektroninių knygų ir žurnalų duomenų bazių, pvz., *ebrary* ir *Academic Complete*. Humanitarų bibliotekoje įrengti patogūs naudoti atviri fondai, aprūpinti knygomis lietuvių ir užsienio kalbomis, vadovėliais, enciklopedijomis, periodiniais leidiniais. Bibliotekos darbas LEU studentams yra parankus.

Manytina, kad LEU bibliotekoje yra daug kokybiškų ir svarbių šaltinių, tinkamų Programai įgyvendinti lietuvių kalba, tačiau norint efektyviai realizuoti Programą gali pritrūkti literatūros anglų kalba.

Programoje vietos pedagoginei ir dalykinei praktikai atlikti parinktos racionaliai, nustatyta praktikų vykdymo, kontrolės ir grįžtamojo ryšio sistema, ypač istorinėse praktikose

(Archeologinė ir Etnografinė). Tradiciškai vietas archeologinei ir etnografiniai praktikai parenka praktikos vadovai, o tokia sistema yra pasiteisinusi kitose Istorijos studijų programose. Nors ekspertai buvo patikinti, kad pedagoginės praktikos mentoriai mokyklose yra rengiami specialių kursų metu, dėl integruotų dalykų (istorijos bei anglų kalbos) vertinamai programai rekomenduotina parengti dvigubos specializacijos mentorius bei potencialių mokyklų praktikai atlikti sąrašus.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. LEU Filologijos, Istorijos ir Ugdymo fakultetų turimi materialiniai ištekliai yra pakankami studijų Programai įgyvendinti, yra tinkama ir jauki Humanitarų biblioteka, gera literatūros lietuvių kalba komplektacija, yra įrengtos modernios kompiuterizuotos auditorijos, Istorijos didaktikos kabinetai yra aprūpinta gausia metodine medžiaga. Numatyta praktikų bazė, praktikų organizavimas ir administravimas Programai realizuoti yra tinkami.
2. Gali pritrūkti bendrųjų vadovėlių kai kuriems dalykams (ypač istorijos dalykams, dėstomiems anglų kalba).

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Studentų priėmimo į Programą reikalavimai atitinka 2010 m. gegužės 5 d. Švietimo ir mokslo ministro įsakyme Nr. V-649 ir LEU numatytus reikalavimus. Stojimo į LEU tvarką reglamentuoja šio universiteto Priėmimo taisyklės, tvirtinamos rektoriaus įsakymu. Priėmimo taisyklės skelbiamos LEU interneto svetainėje (www.leu.lt), įvairiuose leidiniuose bei dienraščiuose. Stojantieji į *Istorijos ir anglų kalbos pedagogikos* bakalauro studijų programą turi būti įgiję vidurinį išsilavinimą ir laiko stojamąjį (motyvacinį) testą. Motyvacijos įvertinimą sudaro dvi dalys: struktūruota nestandartizuota apklausa raštu ir pusiau struktūruotas pokalbis. Papildomi balai teikiami pagal 2013 m. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymą Nr. V-68.

Kaip matyti iš Apraše pateikiamos 5 lentelės duomenų (25 psl.), formuojant konkursinį balą, ypač atsižvelgiama į istorijos brandos egzamino rezultatus – šiam dalykui numatytas svertinis koeficientas yra 0,4. Konkursinio balo sudėtyje nėra privalomo anglų kalbos dalyko (brandos egzamino ar bent metinio pažymio), nes tokius reikalavimus yra nustačiusi Švietimo ir mokslo ministerija. Tačiau, Programos rengėjai turi intenciją įregistravus programą raštu kreiptis į LAMA BPO, kad stojantiesiems į šią studijų programą 4-ąją svertą (brandos egzaminą arba metinį pažymį) skaičiuotų ne matematiką/biologiją/informacines technologijas/menus, o užsienio, t. y. anglų kalbą. Per 4 studijų metus parengti C1 lygio

specialistą, kurio anglų kalbos žinios stojant nėra tikrinamos, yra didelis iššūkis Programai (Europos kalbų metmenys C1 lygiui reikalauja gebėjimo suprasti įvairius sudėtingus ilgesnius tekstus ir suvokti potekstę, laisvai, ilgai neieškodamas raiškos priemonių, išdėstyti savo nuomonę, nuostatą, pažiūras, lanksčiai ir veiksmingai vartoti kalbą visuomeniniais, akademiniais ir profesiniais tikslais, kurti aiškų, gerai sukomponuotą, detalių tekstą sudėtingomis temomis laikydamasis stiliaus ir formos reikalavimų, tinkamai vartodamas siejimo priemones).

Programoje numatyti studijų metodai, kaip nurodoma Apraše (p. 26), yra labai įvairūs. Akcentuojama populiarūs mokymosi visą gyvenimą tezė. Taikomi įvairūs studento saviugdą palaikantys metodai, kurie apima tokius metodus, kaip atvejų analizė, savirefleksija, šaltinių analizė, įvairaus pobūdžio rašto darbų rašymas, esė, projektiniai, problemų sprendimo, kūrybiniai darbai ir pan. Sudaromos sąlygos išbandyti įvairius savarankiško darbo metodus, užduotis, yra palankios sąlygos pasiekti dalyko bei studijų rezultatus ir gauti objektyvią grįžtamąją informaciją. Rengėjai pabrėžia į studentą orientuotų studijų informacinių komunikacinių technologijų (ITK) gebėjimų ugdymo svarbą, projekto metodą bei tyrėjo kompetencijos ugdymo svarbą etc. Tačiau istorijos dėstytojai turėtų realiai įvertinti savo dalykų aprašuose numatytus studijų metodus, kad būtų išvengta perteklinių metodų, ypač pirmuose semestruose dėstant istorijos dalykus anglų kalba.

Studentų pasiekimų vertinimo sistema yra gana aiški, daugeliu atvejų tamptariai susijusi su studijų metodais. Programoje numatyti studentų pasiekimų vertinimo metodai yra skirtingi. Anglų kalbos gebėjimams ugdyti pasitelkiami įvairesni ir šiuolaikiškesni metodai, jie glaudžiai siejami su studijų metodais. Istorijos dalykuose vyrauja tradiciniai metodai – egzaminai, kontroliniai darbai, įtraukiamoji paskaita, aktyvaus dalyvavimo seminaruose vertinimas.

Apraše teigiama, jog baigiamasis bakalauro darbas ugdo tyrėjo kompetenciją. Su tuo galima sutikti, tik tai *Kursinių, bakalauro ir magistro darbų bei tyrimo projektų rengimo ir gynimo metodiniai nurodymai (Reglamentas)* (4 priedas), yra skirtas ne šiai, o Taikomosios istorijos studijų programai (*Reglamentas*, punktai 2, 2.1). Tenka konstatuoti, jog konkrečiai šiai Programai skirtas bakalauro darbų reglamentas nėra parengtas, juolab, kad ir Kursinį, ir Bakalauro darbą numatoma rengti abiem – anglų ir lietuvių – kalbomis.

Informacija apie studijų programą *Istorijos ir anglų kalbos pedagogika* bus teikiama Istorijos ir Filologijos fakultetų interneto svetainėse ir kitomis priemonėmis. Studentams bus sudarytos sąlygos individualiai konsultuotis su Programos dėstytojais, katedrose bus pateikiamas dėstytojų konsultavimo tvarkaraštis. Studentams bus sudaryta galimybė studijuoti pagal individualų grafiką, tačiau neužsiminta apie *Erasmus* + programos teikimas galimybes.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. Pagrindine šios srities stiprybe laikytina studijų metodų ir studentų pasiekimų metodų įvairovė ir jų modernumas, nuosekli metodų eksplikacija dalykų aprašuose.
2. Programos studijų eigos ir jos vertinimo srities silpnybe laikytini studentų atrankos ir priėmimo į Programą reikalavimai, tačiau jie **nepriklauso** nuo Programos rengėjų valios. Tai, kad reikalavimuose nėra privalomo anglų kalbos egzamino, kaip svertinio komponento, gali neleisti užtikrinti, kad bus pasiekti Programos studijų rezultatai, susiję su labai geru šios kalbos mokėjimu (C1 lygis pagal BEKM), bet LEU Administracijos ketinimai bandyti keisti šią padėtį yra sveikintini.
3. Srities silpnybe laikytina tai, kad nėra parengtas *Kursinių, bakalauro ir magistro darbų bei tyrimo projektų rengimo ir gynimo reglamentas* skirtas *Istorijos ir anglų kalbos pedagogikos* programai.

2.6. Programos vadyba

Studijų programos kokybės vertinimą reglamentuoja LEU Statutas ir Studijų tvarkos aprašas. Studijų programos vykdymas ir organizavimas užtikrinamas lygmenimis, kurie yra būdingi visiems Lietuvos universitetams (Universiteto taryba – Senatas – Fakulteto taryba – dekanatas – katedros). Apraše ir ekspertų susitikimų LEU su įvairiomis suinteresuotų asmenų grupėmis metu buvo ypač pabrėžtas Istorijos fakulteto vaidmuo realizuojant ketinamą vykdyti studijų programą.

Aiškiai išdėstyta universiteto padalinių ir tarnybų atsakomybė už Programos įgyvendinimą, atitinkanti LEU akademinės kokybės strategiją. Už *Istorijos ir anglų kalbos pedagogikos* studijų programos organizavimą ir koordinavimą atsakingas Istorijos fakulteto dekanas, o jam *Istorijos ir anglų kalbos pedagogikos* studijų programą organizuoti ir koordinuoti padės Dekanatas. *Istorijos ir anglų kalbos pedagogikos* studijų programą administruoja IF studijų prodekanas, katedrų vedėjai ir dekanato padėjėja nuolatinėms studijoms. Apgalvota Istorijos ir anglų kalbos *Studijų programos komiteto* sudėtis ir veikla. Studijų komiteto nariai stebi Programos įgyvendinimą, atlieka studentų ir darbdavių apklausas, analizuoja trūkumus, teikia siūlymus komitetui dėl Programos tobulinimo ir jos realizavimo. Teigiama, kad už studijų programos turinį, turinio nuolatinę kokybę ir Programos tikslų įgyvendinimą atsakys *Istorijos ir anglų kalbos pedagogikos studijų programos komitetas (IAKPSPK)*, kuris vykdys studijų programos kokybės stebėseną, rengs

suvestinę vidiniam Programos įsivertinimui ir dalyvaus rengiant savianalizės suvestinę išoriniam vertinimui, teiks studijų programos atnaujinimo rekomendacijas, pasiūlymus Tarybai dėl dėstomų dalykų etc. (Aprašas, p. 28). Už studijų programos dalyką dėstančio dėstytojo mokslinės ir pedagoginės veiklos turinį tiesiogiai bus atsakingos dalykus kuriojančios katedros(-ų) vedėjas(-ai). Taip yra parašyta, bet iš susitikimo su LEU dėstytojais ir katedros vedėjais paaiškėjo, kad apie dalykų aprašus nėra diskutuojama katedrose, katedros vedėjai kartais tik formaliai juo pasirašo neanalizuodami paties dalyko turinio, literatūros kokybės ir kt.

Tikėtina, kad baigusieji studijas absolventai galės dirbti Lietuvoje veikiančiose tarptautinėse mokyklose, užsienio lietuvių formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose, su iš emigracijos į Lietuvą grįžusių lietuvių vaikais, galės būti tarptautinių projektų ir kitos ugdomosios veiklos organizatoriais bei vykdytojais, įsidarbinti kitose švietimo įstaigose tarptautinio turizmo versle etc. Taip pat numatyta, kad baigusieji šią Programą galės studijas tęsti antros pakopos istorijos ir edukologijos studijose tiek LEU, tiek ir kituose Lietuvos universitetuose. Svarbu ir tai, kad Programos absolventai, papildomai surinkę 90 anglų filologijos krypties studijų kreditų, galės tęsti studijas anglų filologijos magistrantūros programose.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. Programos vadybos srities stiprybe laikytina tai, kad LEU yra sukurta visus lygius apimanti Programos kokybės vertinimo sistema. Dauguma tos sistemos dalyvių turi aiškiai apibrėžtas funkcijas, kurios yra logiškai pateiktos.
2. Absolventų įsidarbinimo ar tolimesnių studijų galimybės pateiktos logiškai ir be nepamatuotų lūkesčių.
3. Srities silpnybe galiam laikyti tai, kad katedrų vedėjai menkai kontroliuoja dėstytojų dalykų aprašų kokybę.

III. REKOMENDACIJOS

1. Patobulinti kai kurių dalykų aprašus atsižvelgiant į Programos specifiką, nurodant tinkamus tikslus, studentams prieinamą literatūrą, aiškiai struktūruojant temas.
2. Istorijos dalykų aprašuose realiai įvertinti studijų procese numatomus naudoti studijų metodus.
3. Programos dėstytojai turėtų daugiau publikuoti užsienio leidiniuose, dalyvauti tarptautinėse konferencijose bei naudoti *Erasmus* programos galimybes.
4. Siekti, kad būtų keičiami priėmimo į Programą reikalavimai ir juose būtų numatytas anglų kalbos svertinis koeficientas, galbūt prilygstantis istorijos dalyko svertiniam koeficientui.
5. Parengti *Kursinių, bakalauro ir magistro darbų bei tyrimo projektų rengimo ir gynimo reglamentą* skirtą *Istorijos ir Anglų kalbos pedagogikos* programai.
6. Numatyti realų mechanizmą (asmeninė katedros vedėjo kontrolė; aptarimas katedros posėdžiuose ir kt.), kuris užtikrintų dėstytojų parengtų dalykų aprašų kokybę. Katedros(-ų) vedėjas(-ai) prieš perduodant svarstyti dalykų aprašus *Istorijos ir anglų kalbos pedagogikos* studijų programos komitetui turėtų asmeniškai peržiūrėti dalykų aprašus, nurodyti dėstytojams, ką reikėtų pataisyti ir papildyti.
7. Įsigyti daugiau literatūros anglų kalba, numatytos dalykų aprašų privalomos literatūros sąrašė. Užtikrinti jos prieinamumą studentams.
8. Organizuoti specialius vertinamai programai mentorių rengimo kursus dėl programos specifikos.
9. Pagal galimybes organizuoti integruotų dalykų praktinius užsiėmimus.
10. Sudaryti sąlygas istorijos dėstytojams tobulinti jų anglų kalbos gebėjimus (kursai).

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Lietuvos edukologijos universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Istorijos ir anglų kalbos pedagogika* vertinama teigiamai.

Eil.Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2	Programos sandara	3
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	18

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: prof. dr. Vygantas Vareikis

Grupės nariai: mokytoja ekspertė Tatjana Kriliuvienė